

Kankaanpään kaupungin liittyminen yhteiseen e-kirjastoon

KULTVAP 24.01.2024 § 17

691/02.08.00/2022

Valmistelija

Marjut Tiisala

Kansallista, yhteistä e-kirjastoa on rakennettu opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa ja Helsingin kaupunginkirjaston vetämässä e-kirjastohankkeessa. Kaksivuotinen hanke päättyi vuoden 2023 lopussa, jonka jälkeen e-kirjaston ylläpito ja kehittäminen siirtyivät Kansalliskirjastoon perustettuun e-kirjastoyksikköön.

Kirjastolaki velvoittaa kirjastoja tarjoamaan ajantasaiset kokoelmat käyttöön tasapuolisesti kaikille sekä tarjoamaan fyysisiä aineistoja ja e-aineistojen käyttöoikeuksia. E-aineistojen hankinta ja tarjonta asiakkaille vaatii erityisosaamista. Aiemmin eri kirjastokimpat, myös Satakirjastot, ovat yhteisesti hankkineet omat e-aineistonsa. Kansallinen, yhteinen e-kirjasto täydentää tämän kehityksen koko Suomen kattavaksi yhteistyöksi, kun e-aineistojen teknologia- ja kilpailutustyö siirtyvät Kansalliskirjaston e-kirjastoyksikköön.

E-kirjastohankkeessa on luotu täysin uudenlainen toimintamalli Suomen kunnille ja kirjastoille, niin sanottu yhden luukun e-kirjasto, jonka kautta asiakkaiden on helppo lainata e-kirjoja ja e-äänikirjoja sekä lukea aikakauslehtien digitaalisia näköisversioita yhden mobiilisovelluksen ja myöhemmin myös verkkosivun kautta. Kansalliskirjaston e-kirjastoyksikkö kilpailuttaa palvelun aineistotoimittajat.

Uusi e-kirjasto antaa kaikille suomalaisille tasa-arvoisen mahdollisuuden käyttää kirjastojen digitaalisia sisältöjä. Uusi e-kirjasto myös helpottaa asiakkaiden käyttökokemusta ja kirjastojen työtä. Kirjastoammattilaiset pääsevät vaikuttamaan e-kirjaston kokoelmaan ja kehitykseen mm. erilaisten työryhmien kautta

Yhteisen e-kirjaston käyttö edellyttää sitä, että oma asuinkunta liittyy mukaan e-kirjastoon tekemällä sopimuksen Kansalliskirjaston kanssa. Kuntien kirjastopalveluista vastaaville on lähetetty sopimusluonnos kommentteille. Yhteistyösopimusluonnos sisältää tiedot mm. siitä, miten e-kirjastoon liitytään, millainen on tehtäväjako Kansalliskirjaston ja kunnan välillä, miten e-kirjastosta voi erota sekä tarkat tiedot kustannuksista.

E-kirjaston toiminta rahoitetaan kunnilta perittävillä vuosimaksuilla, joiden suuruudesta sovitaan sopimuksessa. Vuosimaksu kunnille on 0,70 euroa asukasta kohti täydeltä vuodelta, ainakin ensimmäiset kolme vuotta vuoden 2026 loppuun asti. Kankaanpäälle yhteisen e-kirjaston kustannus on n. 8700 €/vuosi, sisältäen e-kirjat, e-äänikirjat sekä digitaalisen aikakauslehtipalvelun. Yhteisen e-kirjaston kustannukset katetaan Kankaanpäässä kirjastoaineiston hankintaan osoitetusta määrärahasta. E-aineistokulut/asukas on yhtenä mittarina valtakunnallisessa TEAvisari-kyselyssä, jolla kerätään tietoja kunnan toiminnasta asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Tuoreimpien tulosten mukaan Kankaanpäällä on tässä parannettavaa ja jatkossa onkin mahdollista päästä hyvään tulokseen.

Kuntien yhteisen e-kirjaston käyttöönoton valmistelu on ollut kirjaston toiminnan painopisteenä Kankaanpään kaupunginvaltuuston hyväksymissä

talousarvioissa sekä vuodelle 2023 että vuodelle 2024. Satakirjastotkimppa on jo aiemmin tehnyt periaatepäätöksen yhteiseen e-kirjastoon liittymisestä. Varsinaiset sopimukset tulevat kuntiin allekirjoitettavaksi tammi-helmikuun vaihteessa. Kankaanpään kaupungin hallintosäännön 24 §:n mukaisesti ratkaisulta asiassa on sivistysjohtajalla, joka tekee hankintapäätöksen sekä allekirjoittaa sopimuksen.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Kiviniemi Heikki
Päätösehdotus	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta merkitsee asian tiedoksi.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Täytäntöönpano	Kankaanpään kaupunginkirjasto
Lisätietoja antaa	Kirjastotoimenjohtaja Marjut Tiisala, puh. 044 577 2422
